

الفقه الاسلامی

احکام عمومی عقود و قراردادها

آیة اللہ العظمیٰ سید محمد تقی مدرسی

ترجمہ

سید یاسر قزوینی حائری

مدرسی، محمد تقی، ۱۹۴۵-

الفقه الاسلامی: احکام عمومی عقود و قراردادها / محمد تقی مدرسی؛ مترجم سید یاسر قزوینی حائری. قم: محبّان الحسین علیہ السلام، ۱۳۷۸.

ISBN: 964 - 427 - 016 - 9

۱۹۶ ص.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیما.

کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. عقود و ایقاعات (فقه). ۲. معاملات (فقه). ۳. فقه جعفری - قرن ۱۴. الف.

قزوینی، حائری، یاسر، ۱۳۶۰-، مترجم. ب. عنوان.

۲۹۷/۳۷۲

BP۱۹۰/م۴۳۰۴۱

۸۴-۲۰۱۱۷م

کتابخانه ملی ایران

۱۳۸۴

انتشارات محبّان الحسین

احکام عمومی عقود و قراردادها

حضرت آیه الله العظمی سید محمد تقی مدرسی

مترجم: سید یاسر قزوینی

ناشر: انتشارات محبّان الحسین علیہ السلام

چاپ اول: بهار ۱۳۸۵ - ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ ریال

آدرس: قم - خیابان انقلاب - کوچه شماره ۵ - پلاک ۴۷

مرکز پخش: تهران - خیابان ناصر خسرو - کوچه حاج نایب

تلفن ۰۹۱۲۶۵۰۲۰۸۰ - همراه ۰۲۳۹۰۷۱۸۱

ISBN 964 - 427 - 016 - 9

شابک: ۹۶۴-۴۲۷-۰۱۶-۹

فهرست

۸ - ۷

پیشگفتار

۳۸ - ۹

مقدمه

۹ سخن امام صادق علیه السلام در باب فعالیت‌های اقتصادی

۸۴ - ۳۱

فصل اوّل احکام عمومی درآمدها

۳۳ ۱- احکام عمومی بدست آوردن روزی

۴۱ ۲- امور پسندیده در عرصه کسب روزی

۴۸ ۳- امور ناپسند و مکروه در عرصه کسب روزی

۵۶ ۴- حلال و حرام در عرصه فعالیت‌های اقتصادی

۶۹ ۵- رضایت طرفین؛ مبنای دادوستد

۱۳۲ - ۸۵

فصل دوم قواعد عمومی قراردادها

۸۷ پیش درآمد

- ۱- شرایط صیغه عقد در قراردادها ۹۵
- ۲- حدود قرارداد (حرمت ربا- برجسته ترین نمونه) ۱۰۱
- ۳- اهلیت طرفهای قرارداد ۱۱۱
- ۴- مورد قرارداد یا شرایط عوض و معوض ۱۲۰
- ۵- معاملات فضولی ۱۲۵

فصل سوم درآمد زاییهای حرام ۱۳۳- ۱۷۸

- ۱- احکام عمومی ۱۳۵
- ۲- معامله در نجاسات ۱۴۰
- ۳- غش و تدلیس ۱۴۷
- ۴- قمار و شرط بندی ۱۵۲
- ۵- غنا و موسیقی ۱۵۸
- ۶- فروش اسلحه به دشمن ۱۶۴
- ۷- کسب بوسیله دیگر محرمات ۱۶۹

فصل چهارم پیوستها ۱۷۹- ۲۰۰

- ۱- احتکار ۱۸۱
- ۲- خیارات یا حق فسخ معامله ۱۸۵
- ۳- اقاله ۱۹۷

بیت‌الاحقر

پیشگفتار

الحمد لله رب العالمين ، وصلى الله على محمد وآله الهداة الميامين .
فقه اسلامی سرچشمه زلالی است که توانایی سیراب کردن
نسلهای متوالی پسران خود را دارد . نسلهایی که نیاز آنها به مفاهیم
فقهی و احکام آن ، با گذشت زمان ، مضاعف و پیچیده‌تر می‌شود .
حقیقت مفاهیم فقهی مبتنی بر وحی و عقل ، در رویارویی با تمام
چالشها و پرسشها موفق خواهد بود ، چه ، این مفاهیم بر کتاب الهی و
سنت پیامبر اکرم ﷺ و اهل بیت گرامیشان ﷺ استوارند ، و کتاب
النهی و روایات پیامبر و اهل بیت ﷺ نیز در طول زمان ، بر هر
فرهنگ ، تفکر و قانونی چیره‌اند .

هر چند با تغییر نیازمندیهای مردم در طول زمان ، بهره‌گیری ما
از فقه اسلام نیز تغییر می‌یابد .

و از آنجا که قراردادها^۱ موجب تنظیم روابط مردم و همچنین موجب ایجاد پیوندهای تجاری و روابط همیارانه میان مردم می‌شوند، فقه قراردادها (فقه العقود) یکی از برجسته‌ترین نیازمندیهای انسان را پاسخ می‌دهد، و امروزه نیاز به بهره‌مندی بیشتر از منابع فقهی در این باب بیش از پیش احساس می‌شود.

از همین رو بر آن شدیم تا با استعانت از خداوند متعال، با همیاری برادران بخش فرهنگی دفتر، و با استفاده از روش پیشین خود در یادآور شدن برخی منابع و حکمتها، رساله‌ای در باب احکام عمومی عقود و قراردادها (فقه العقود - اصول عامه) به نگارش درآوریم. از خداوند متعال خواستاریم تا این رساله را برای مؤمنان سودبخش و عمل به آن را مجزی گرداند.

محمدتقی مدرّسی

تهران ۱۴۲۳/۱۲/۲۵ ه -

۱- برخی واژه «عقود» را در زبان فارسی به «قراردادها» برگردان کرده و ایندو مفهوم را مترادف گرفته‌اند ما نیز در برگردان این نوشتار ایندو واژه را مترادف و با توجه به فراخور حال از هر دو استفاده کرده‌ایم - مترجم.